

Rapport

inzake de klacht van mevrouw H. en de heer F.
over het college van burgemeester en wethouders van
de gemeente Vlaardingen
Afdeling Beheer Openbare Ruimte

Overlast van een berk

Dossiernummer: 2016.1277
Datum: 26 mei 2017

Samenvatting

Mevrouw H. en de heer F. wonen in Vlaardingen naast elkaar. Achter hun tuinen staat een rijtje berken van de gemeente. Van een van die berken ondervinden zij overlast in de vorm van schaduw, bladeroverlast, vogelpoep etc.

Zij doen de gemeente een aantal voorstellen om een eind te maken aan de overlast die zij ervaren. Zij willen dat de gemeente de boom geheel kapt, een van de 2 armen kapt of de boom met 25% terugsnoot. Als de gemeente dat niet wil zijn mevrouw H. en de heer F. bereid de boom zelf te verwijderen en een nieuwe boom te planten. Tijdens het onderzoek van de ombudsman doen zij, omdat daar geen kapvergunning voor nodig is, het voorstel om de boom tot 20% te toppen.

De gemeente vindt dat de ervaren overlast niet van dien aard is dat hiervoor een gezonde boom verwijderd of gesnoeid moet worden. Daarnaast past het snoeien van de boom (ook het toppen tot 20%) niet binnen het bomenbeleid. De berk gezond is en van goede kwaliteit is en de gemeente verwacht geen problemen met de standplaats of de levensduur van de berk. Volgens het geldende beleid geeft de gemeente in zo'n geval geen kapvergunning voor de boom. De gemeente snoeit alleen bomen als dat nodig is om ze 'duurzaam volwassen' te laten worden. Bij deze berk is dat niet aan de orde.

De ombudsman gaat ter plaatse kijken, maakt foto's en buigt zich over het groenbeleid van de gemeente Vlaardingen. Aan de hand daarvan beoordeelt hij of de afweging van de gemeente om het algemeen belang van een groene gemeente voor te laten gaan op het individuele belang van mevrouw H. en de heer F., redelijk is en of de gemeente zijn standpunt voldoende gemotiveerd heeft.

De ombudsman komt tot de conclusie dat de gemeente zich aan zijn eigen beleid heeft gehouden en de keuze voor het algemeen belang niet onredelijk is. De overlast die mevrouw H. en de heer F. ondervinden is de 'gewone' overlast van bomen. Die kunnen zij toch als heel hinderlijk ervaren, maar dat betekent niet dat het standpunt van de gemeente onredelijk is. De argumenten die de gemeente aanvoert voor haar besluit, kloppen en zijn gebaseerd op het bomenbeleid.

De ombudsman vindt dat de gemeente behoorlijk heeft gehandeld en besluit, ondanks het verzoek van mevrouw H. en de heer F., de gemeente geen aanbeveling te doen om de boom te snoeien.

Inleiding

De heer F. en mevrouw H. zijn buren. Zij ervaren beide overlast van een berk die op gemeentegrond achter hun achtertuin staat. De overlast bestaat uit schaduw en vogelpoep. Sinds januari 2013 zijn ze in overleg met de gemeente en dienen ze diverse klachten in.

De heer F. en mevrouw H. hebben een aantal oplossingen voorgesteld:

- a. de gemeente verwijdert de boom en plant eventueel een kleinere boom,
- b. de gemeente verwijdert 1 van de twee armen en snoeit de ander terug met 25%, of
- c. zij verwijderen de boom zelf en zorgen voor herplanting.

De gemeente reageert dat snoeien of kappen van de boom niet past binnen het bomenbeleid van de gemeente.

De heer F. en mevrouw H. vinden dat de gemeente op geen enkele manier bereidwilligheid toont om iets aan hun klacht te doen, terwijl de overlast van de boom elk jaar 'groeit'. Bovendien klopt volgens hen het standpunt van de gemeente niet, omdat de gemeente in een vergelijkbare situatie elders wel 3 bomen zou hebben verwijderd.

Naar aanleiding van de klacht, de interne klachtbehandeling en de resultaten van het onderzoek heeft de ombudsman zijn bevindingen opgesteld en mevrouw H., de heer F. en de gemeente de gelegenheid gegeven op de bevindingen te reageren. Op 25 april 2017 reageerden de heer F. en mevrouw H. en op 26 april 2017 reageerde de gemeente. De ombudsman stelt nu de bevindingen definitief vast en geeft hieronder zijn definitieve oordeel.

Bijlage en onderdeel van deze bevindingen is een overzicht van de interne en externe klachtbehandeling.

De klacht van mevrouw H. en de heer F. heeft de ombudsman als volgt samengevat.

Klacht

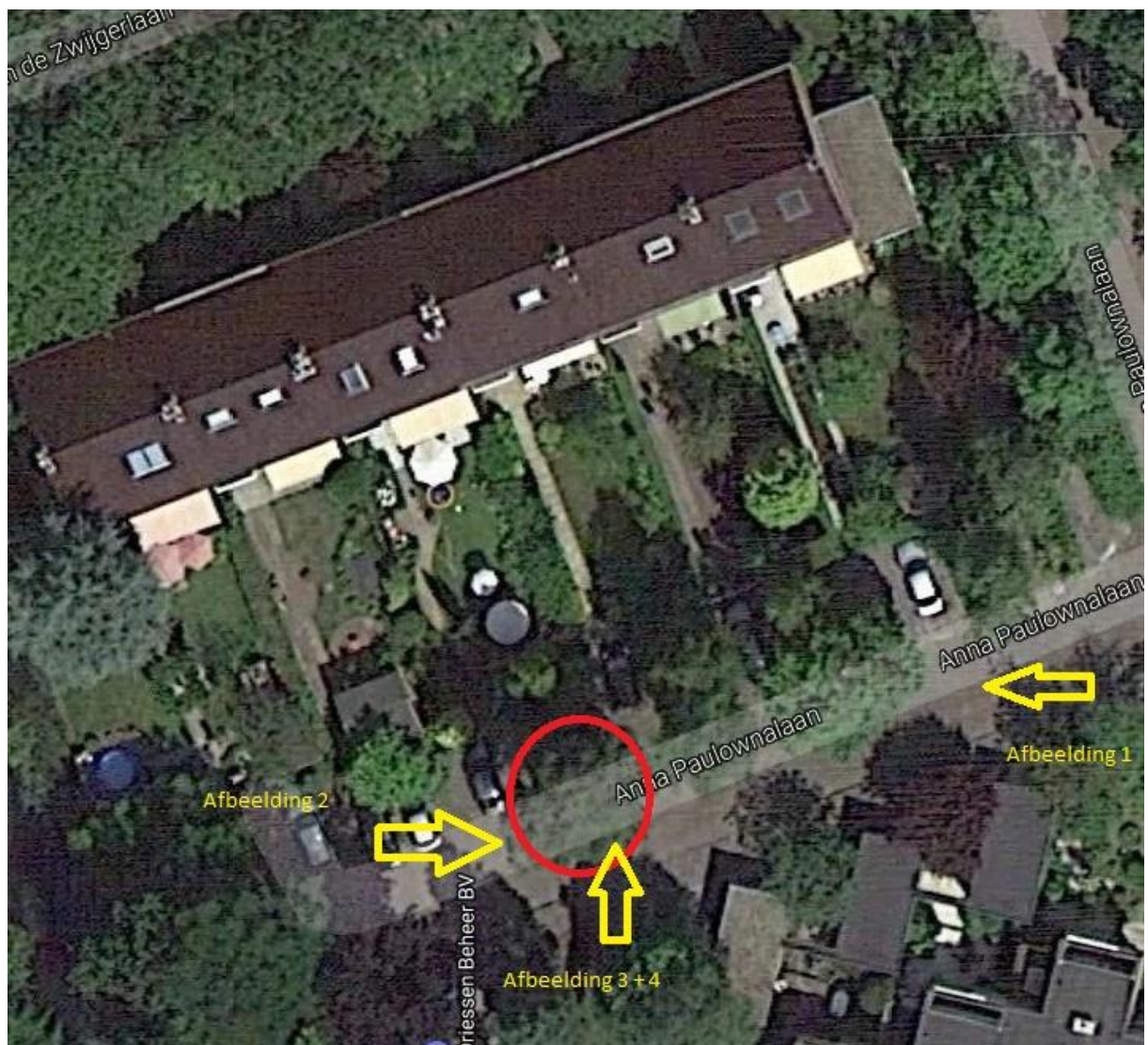
Het is onredelijk dat de gemeente de overlast van een berk laat bestaan.

Bevindingen

De ombudsman gaat uit van de volgende feiten, omstandigheden en meningen.

1. Vlaardingen werd in 2009 uitgeroepen tot groenste stad van Nederland en in 2010 tot groenste stad van Europa. Het bomenbeleid van de gemeente Vlaardingen is vastgelegd in de Bomenverordening Vlaardingen 2010 en het groenplan Vlaardingen blijvend groen van 2012.
2. Mevrouw H. en de heer F. vragen de gemeente vanaf 2013 een aantal keer om iets te doen aan de overlast die zij hebben van een berk achter hun woningen. Volgens hen ondersteunen hun burens hun verzoek.
3. De achteruitgang en de parkeerplaats voor de huizen van mevrouw H. en de heer F. met hun adres aan de Willem de Zwijgerlaan in Vlaardingen zijn gelegen aan de Anna Paulownalaan. Het gaat om de achteruitgang van een rijtje van 6 woningen aan de Willem de Zwijgerlaan 25 tot en met 35. De Anna Paulownalaan is op dit stuk een doodlopende straat.
4. De berk waarover mevrouw H. en de heer F. klagen staat aan de achterzijde van hun woningen in de Anna Paulownalaan. De berk bestaat uit 2 stammen en bevindt zich op ongeveer 2,5 meter van de achtertuin. De berken in dat rijtje zijn volgens de gemeente ongeveer 8 meter hoog en staan er 15 tot 20 jaar. Het is niet meer precies na te gaan wanneer ze geplant zijn. Volgens mevrouw H. en de heer F. zijn de berken veel hoger en staan ze er 40 jaar.
5. De heer F. bezoekt het spreekuur van de wethouder op 21 januari 2013. Hij vraagt de gemeente om de berk te snoeien. Een medewerker van de gemeente bezoekt de locatie. Op basis van diens bevindingen deelt de wethouder de heer F. op 2 februari 2013 schriftelijk mee dat hij vindt dat het snoeien van de boom niet binnen het beleid van de gemeente Vlaardingen past.
6. Op 26 oktober 2015 doen de heer F. en mevrouw H. een aangepast verzoek. Ze vragen om 1 van de 2 armen van de berk te verwijderen. Op 15 januari 2016 leggen de heer F. en mevrouw H. alle alternatieven nog eens op een rij en vragen de gemeente 1 van deze alternatieven uit te voeren.

7. De beleidsmedewerker openbare ruimte van de afdeling Openbare Werken, de heer S. antwoordt dat de e-mail van 15 januari 2016 geen nieuwe elementen bevat en dat het standpunt van de gemeente niet gewijzigd is.
8. Tijdens de interne klachtenprocedure bij de gemeente herhalen de heer F. en mevrouw H. hun standpunten over de boom. Dit leidt niet tot een andere uitkomst. De gemeente ziet geen aanleiding de boom te verwijderen, te snoeien of een deel van de stam te verwijderen.

Afbeelding 1: Plattegrond met boom (rood omrand) en locatie foto's (gele pijlen), schaal 1:500
bron: Google maps uit 2017.

Afbeelding 2 de Anna Paulownalaan op 13 september 2016

Afbeelding 3 het straatbeeld van de andere zijde

Afbeelding 4 de berk, die bij mevrouw H. en de heer F. overlast veroorzaakt met 'dubbele' stam

Standpunt klagers

9. Als de boom wordt verwijderd of gesnoeid leidt dit niet, zoals de gemeente beweert, tot disharmonie van de groene inrichting van de straat. De boom is namelijk veel groter dan de andere bomen in onze straat. Ook is hij anders van vorm en hangt hij verder over de straat dan de anderen. Medebewoners van de straat staan achter ons verzoek.
10. De gemeente voert weinig onderhoud uit in de plantsoenvakken. Voor ons is dat ook niet nodig, omdat wij het onderhoud voor dit gebied uitvoeren. Het onderhoud voor deze boom willen wij ook wel voor onze rekening nemen.
11. Met een ingreep op 1 boom verliest Vlaardingen niet haar groene karakter. Wij houden van een groene gemeente, maar ook van de zon als natuurlijke levensbron. Als de boom vervangen zou worden door een kleinere boom verandert er niets aan de kwantiteit.
12. Wij kunnen niet eisen dat de gemeente ons probleem oplost, maar als inwoners van Vlaardingen maken wij deel uit van de gemeente. Wij zijn zogezegd mede-eigenaar van de betreffende boom. Daarmee hebben we ook medezeggenschap.
13. Wij vinden dat het de taak/plicht van de gemeente is mee te werken om een prettig leefklimaat voor haar inwoners te creëren. In dat opzicht schiet de gemeente te kort ten aanzien van onze situatie. Wij zijn die 'ene burger' die hinderlijke schaduw ervaart van deze boom en niet die 'andere burger' die een

plezierige verkoeling ervaart. Om 14:30 uur is de dag nog niet voorbij. Als de kleinkinderen na school in het zwembadje in de tuin willen, dan is de schaduw een belemmering. Er is door de gemeente geen enkele bereidwilligheid getoond om ook maar iets aan onze klacht te doen. Wij hebben nota bene een aantal alternatieve oplossingen aangereikt.

14. Het toppen van meer dan 20% procent van een boom stelt de gemeente gelijk aan het verwijderen van een boom. Bij toppen tot 20% vervalt deze gelijkstelling. Wij pleiten er voor dat de gemeente gaat toppen/snoeien tot 20%. Vakkundig snoeien met een juiste follow up.

Standpunt gemeente

15. Als alle verzoeken om bomen te kappen of ingrijpend te snoeien gehonoreerd zouden worden dan zou Vlaardingen haar groene karakter en uitstraling verliezen. Dat is niet de bedoeling. Om die reden moet er een weging gemaakt worden tussen het algemene belang van de aanwezigheid van bomen en het belang van bewoners die een verzoek indienen.
16. Speerpunt van ons beleid is het groene karakter van Vlaardingen blijvend en duurzaam in stand te houden. Daarbij gelden een aantal spelregels. Twee daarvan zijn; kwaliteit voor kwantiteit en het juiste groen op de juiste plaats.
17. Wat door de ene burger wordt ervaren als hinderlijke schaduw wordt door de andere burger ervaren als een plezierige verkoeling (subjectief). In elke situatie moet een heldere afweging worden gemaakt. Bij schaduwoverlast neemt de gemeente het groen in de directe omgeving en de schoonheid¹ van de boom als uitgangspunt. Alleen als er sprake is van 'ernstige overlast' verleent de gemeente een kapvergunning.
18. In het kader van klimaatadaptatie en opwarming van de aarde krijgt groen een steeds belangrijker rol.
19. De betreffende berk is veilig, gezond, van goede kwaliteit en heeft voldoende ruimte op de standplaats om te ontwikkelen. Er zijn geen beheerproblemen of verwachtingen van een beperkte levensduur.
20. De gemeente heeft geen metingen verricht. De gemeente heeft wel in alle redelijkheid geconstateerd dat op 26 mei 2016 in de namiddag (omstreeks 16:00 uur) het achterste deel van tuin in de schaduw kwam van de berk. Op 5 oktober 2016, een zonnige dag, is geconstateerd dat het hoofdterras, dat tegen de woning is gesitueerd, om 14.30 uur nog volop was voorzien van zonneschijn. Uit jurisprudentie blijkt dat de aanwezigheid van bomen die een deel van de dag het

¹ de huidige groenstructuur en de esthetische boomwaarde

zonlicht uit de tuin wegnemen niet als onrechtmatige hinder wordt aangemerkt. Het is de keus van de heer F. om een terras aan te leggen onder de kroon van een boom. Vogelpoep op de geparkeerde auto van mevrouw Hendriks is vervelend, maar geen reden om de betreffende berk te kappen.

21. De voorgestelde alternatieven zijn niet mogelijk. Verwijderen van de boom is namelijk niet mogelijk en voor snoeien van meer dan 20% van de kroon geldt hetzelfde toetsingskader als voor het kappen van de boom. Het doel van 'noodzakelijk snoeien' van een boom is het begeleiden van de boom naar duurzame volwassenheid. Zonder noodzaak wordt een kroon van een boom niet ingekort.
22. Als de groei van de boom zich voortzet kan, onder bepaalde omstandigheden, een dunning mogelijk zijn. Deze mogelijkheid is op 26 mei 2016 niet besproken, omdat zowel de heer F. als mevrouw H. alleen spraken over het verwijderen van de boom. Bij de afweging om wel of niet te dunnen staat het belang van een duurzame groene woonomgeving echter ook voorop.
23. De gemeente betreurt dat de heer F. en mevrouw H. het niet eens zijn met de motivering en het resultaat, maar wij zijn van mening dat we een zorgvuldige afweging hebben gemaakt tussen het individuele belang en het algemeen belang. Tijdens een 1,5 uur durend bezoek zijn alle argumenten en aspecten uitvoerig besproken.
24. De tekst op onze website zullen we aanvullen, zodat duidelijker wordt dat de gemeente overlast beoordeelt vanuit de Bomenverordening en het groenplan 'Vlaardingen blijvend groen'.

Wet en regelgeving

25. Burgerlijk Wetboek

Artikel 5:37 BW bepaalt dat een eigenaar van een erf geen onrechtmatige hinder mag toebrengen aan eigenaren van andere erven zoals (maar niet uitsluitend) door het onthouden van licht en lucht of het verspreiden van rumoer of stank.

26. Vlaardingen blijvend groen **Groenplan gemeente Vlaardingen juni 2012.**

In paragraaf 8.4 'Ziekten, plagen, schades en overlast' staat: § Terughoudend - Bij klachten over uitzicht of schaduwoverlast neemt de gemeente de huidige groenstructuur en esthetische boomwaarde als uitgangspunt. In de meeste gevallen zullen de klachten het kappen van de boom niet rechtvaardigen.

27. Bomenverordening Vlaardingen 2010

In artikel 1, onder e, van de verordening staat 'vellen van een boom' omschreven als: rooien, kappen, verplanten, het snoeien van meer dan 20 procent van de kroon of het wortelgestel met inbegrip van kandelaberen; het verrichten van handelingen, zowel boven- als ondergronds, die de dood of ernstige beschadiging of ernstige ontsiering van de houtopstand ten gevolge kan hebben.

Artikel 11 Afstand van de erfgrenslijn

De afstand als bedoeld in artikel 5: 42 Burgerlijk Wetboek wordt vastgesteld op 0,5 meter voor bomen en op nihil voor heesters en heggen.

Toelichting artikelen Bomenverordening Vlaardingen 2010:

Zorgplicht boomeigenaar

De boomeigenaar heeft een zorgplicht. De vraag is wie is eigenaar van de boom.

Artikel 5: 20 sub f van het Burgerlijk Wetboek stelt dat de eigendom van de grond ook omvat de eigendom van de met de grond verenigde beplantingen. De grondeigenaar is ook boomeigenaar tenzij er zogenaamde beperkte, zakelijke rechten zijn gevestigd, zoals een recht van opstal.

Onder de algemene zorgplicht van de boomeigenaar valt naast het gewone onderhoud, een regelmatige controle op de uitwendige zichtbare gebreken aan de bomen. De controle dient systematisch te zijn en dus regelmatig te geschieden. De gemeente Vlaardingen maakt voor de (veiligheids)controle van haar bomenbestand gebruik van de VTA-methode: Visual Tree Assessment. Deze visuele boomcontrole wordt periodiek uitgevoerd door een extern bureau. Wordt naar aanleiding van deze controle geconstateerd dat een boom een uitwendig zichtbaar gebrek heeft of zijn er andere aanwijzingen voor de aanwezigheid van gebrekkige bomen in de directe omgeving dan zal nader onderzoek (vaak inwendig) aan de boom plaatsvinden.

Uitkomst van de VTA-controle leidt grofweg tot 3 categorieën bomen:

1. Niet langer te handhaven bomen (slechte, zieke of gevaarlijke bomen)
2. Nader te onderzoeken bomen (risicobomen, attentiebomen)
3. Handhaafbare, gezonde bomen.

28. Visie Openbare Ruimte Vlaardingen

29. Website gemeente Vlaardingen²:

“Bomen snoeien of kappen

Om de 3 jaar inspecteert de gemeente de 28.000 bomen in Vlaardingen op veiligheid volgens een boomveiligheidscontrole (Visual Tree Assessment - VTA) en stelt de gemeente een snoeiplan op. Wanneer de VTA van de bomen aangeeft dat er gesnoeid moet worden, wordt dit uitgevoerd. De snoei is gebaseerd op het behouden van een gezond en veilig bomenbestand. En een minimale hoogte voor alle verkeer.

Op meldingen om te kappen of snoeien die te maken hebben met overlast door schaduw, bladval, hars, luizen, bloeiwijze, vruchten en insecten onderneemt de gemeente geen actie. Zolang de veiligheid niet in het geding is, zijn deze lasten ondergeschikt aan de noodzaak van een groene woonomgeving.

Dode en zieke (met name iepen en kastanjes) bomen worden door de opzichters geïnventariseerd en gekapt.”

Toetsing aan behoorlijkheidsvereisten

30. De ombudsman toetst het optreden van de gemeente Vlaardingen, aan het behoorlijkheidsvereiste:

Redelijkheid

De overheid weegt de verschillende belangen tegen elkaar af voordat zij een beslissing neemt. De uitkomst hiervan mag niet onredelijk zijn.

De overheid verzamelt bij haar handelen de relevante feiten en kijkt naar alle omstandigheden. De verzamelde gegevens worden betrokken bij de belangen die op een zorgvuldige wijze tegen elkaar worden afgewogen.

Overwegingen

31. In het kader van zijn oordeel heeft de ombudsman afgewogen of de gemeente Vlaardingen met betrekking tot de berk aan de Anna Paulownalaan zijn eigen beleid juist uitvoert en of de uitkomsten van de beslissing van de gemeente om de berk niet te kappen of te snoeien, redelijk is.

² http://www.vlaardingen.nl/Inwoners/Afval_en_De_Buitenlijn/De_Buitenlijn_melding_openbare_ruimte/Wat_doen_we_met_meldingen_over/Bomen_snoeien_of_kappen

32. De ombudsman vindt allereerst dat de gemeente heeft laten blijken dat ze geluisterd heeft naar alle argumenten van de heer F. en mevrouw H. In de reactie op de verschillende verzoeken blijkt dat de gemeente de argumenten van de heer F. en mevrouw H. voldoende bij haar uiteindelijke beslissing heeft betrokken.
33. De ombudsman heeft bij het beoordeling van de beslissing van de gemeente overwogen dat bij de lusten van het hebben van bomen en struiken ook de lasten horen. De 'lasten' kunnen bestaan uit schaduw, vogelpoep, bladerafval, hars, kastanjes, eikels, luizenmelk, belemmering van het uitzicht etc. De ombudsman heeft zich afgevraagd of deze 'lasten' voor mevrouw H. en de heer F. erger zijn dan die van andere bomen in dezelfde situatie.
34. De ombudsman is tot de conclusie gekomen dat dit niet het geval is. De overlast die de mevrouw H. en de heer F. ervaren is niet zo ernstig dat de beslissing van de gemeente onredelijk is.
35. De ombudsman weegt daarbij mee dat de berk waarover de heer F. en mevrouw H. klagen, inclusief het bladerdak niet opvallend groter is dan andere bomen in dezelfde rij in dezelfde straat.
36. Voor de ombudsman is bovendien niet komen vast te staan dat de berk onveilig zou zijn.
37. De gemeente heeft overeenkomstig het eigen bomenbeleid een afweging gemaakt op basis van de juiste argumenten met een redelijke uitkomst.

Oordeel

De klacht over de onderzochte gedraging van de gemeente Vlaardingen is niet gegrond. De gedraging van de gemeente Vlaardingen is behoorlijk. De beslissing van de gemeente om de berk niet te verwijderen of te snoeien was niet onredelijk.

De ombudsman ziet in het voorgaande geen aanleiding om aan zijn voorlopig oordeel een aanbeveling te verbinden.

Bijlage bij rapport 2016.1277

Klachtbehandeling door de gemeente

1. Op 21 januari 2013 sturen mevrouw H. en de heer F. een verzoek aan de gemeente Vlaardingen.
2. De gemeente reageert op 22 februari 2013 op het verzoek.
3. Op 4 april 2013 reageert de heer F. op de gemeente.
4. Op 26 oktober 2015 dienen mevrouw H. en de heer F. een brief in klacht in bij de gemeente Vlaardingen.
5. De heer F. en mevrouw H. sturen op 25 januari 2016 een brief aan de gemeente.
6. De gemeente Vlaardingen stuurt op 11 februari 2016 een brief aan mevrouw H. en de heer F.
7. Op 16 maart 2016 sturen de heer F. en mevrouw H. een brief aan de klachtcoördinator van de gemeente.
8. Op 26 mei 2016 komen 2 medewerkers van de gemeente Vlaardingen ter plaatse en wordt gesproken met mevrouw H. en de heer F.
9. Op 21 juni 2016 sturen de heer F. en mevrouw H. een tweede brief aan de klachtcoördinator van de gemeente.
10. Op 4 augustus 2016 stuurt de gemeente een brief waarin staat dat de boomniet zal worden gekapt of gesnoeid.
11. De heer F. en mevrouw H. zijn ontevreden over de klachtbehandeling en de afwijzing van hun verzoek.

Klachtbehandeling door de ombudsman

12. Op 17 augustus 2016 sturen mevrouw H. en de heer F. een brief aan de ombudsman. Op 23 augustus 2016 ontvangt de ombudsman de brief.
13. Op 13 september 2016 besluit de ombudsman onderzoek te doen naar de klachten van mevrouw H. en de heer F. De gemeentelijke ombudsman stuurt een brief aan de gemeente Vlaardingen met onderzoeksvragen.
14. De gemeente Vlaardingen reageert op 10 oktober 2016 op de onderzoeksvragen van de ombudsman.
15. De ombudsman stuurt de reactie van de gemeente op 6 januari 2017 door naar de heer F. en mevrouw H. voor wederhoor. De ombudsman biedt daarbij excuses aan dat de reactie niet eerder is doorgestuurd.
16. Op 16 januari 2017 reageren de heer F. en mevrouw H. op de doorgestuurde reactie van de gemeente van 10 oktober 2016. Ze vragen de ombudsman om het onderzoek met spoed voort te zetten.

17. De gemeente Vlaardingen vraagt op 23 januari 2017 per e-mail naar de stand van zaken.
18. De gemeente Vlaardingen vraagt op 6 februari 2017 opnieuw per e-mail naar de stand van zaken.
19. Op 7 februari 2017 informeert de ombudsman de medewerker van de gemeente Vlaardingen over de stand van zaken
20. Op 8 februari 2017 vragen mevrouw H. en de heer F. aan de ombudsman om de stand van zaken en de geplande voortgang.
21. Op 16 februari 2017 sturen de heer F. en mevrouw H. een herinnering.
22. De gemeentelijke ombudsman stuurt op 21 februari 2017 een tussenbericht aan de heer F. en aan mevrouw H.
23. Op 5 april 2017 stuurt de ombudsman zijn bevindingen en voorlopig oordeel naar de heer F., mevrouw H. en de gemeente.
24. Op 25 april 2017 reageren mevrouw H. en de heer F.
25. Op 26 april 2017 ontvangt de ombudsman een reactie van 21 april 2017 van de teammanager Beheer Openbare Ruimte.